

Περίληψη Εκδήλωσης

Ηλίας Κατσούλης¹

«Από τον καπιταλισμό των κεφαλαιούχων στον καπιταλισμό των επενδυτών»

Το ενδιαφέρον μου επικεντρώνεται στο γεγονός ότι στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, στην οποία **όλες** οι χώρες ήδη από το τελευταίο τέταρτο του περασμένου αιώνα έχουν εισέλθει, συντελούνται ριζικές αλλαγές: στην οικονομία, την πολιτική, την κουλτούρα, κ.λπ., οι οποίες προκαλούνται -μεταξύ άλλων- από την ένταξη στις διεθνείς αγορές του συνόλου του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού. Οφθαλμοφανές αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης είναι η “μετατόπιση” του κέντρου βάρους της παγκόσμιας οικονομίας και πολιτικής από τον Ατλαντικό, δηλαδή τις δυτικές καπιταλιστικές χώρες, στον Ειρηνικό, δηλαδή τις αναδυόμενες χώρες και οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ασίας και του υπόλοιπου κόσμου.

Τις ριζικές αυτές αλλαγές, “τεκτονικές” τις ονομάζουν, προκαλούν ένα πλήθος παράγοντες: από τις προόδους στις αποφάσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εμπορίου μέχρι τις επαναστατικές τεχνολογικές αλλαγές...

Μέσα από αυτές τις αλλαγές αναδύεται για πρώτη φορά στην ιστορία ένας παράγοντας, μια δύναμη, που εκπροσωπείται **καταρχήν** από τον ιδιώτη, ατομικό, εργαζόμενο-επενδυτή (worker-investor). Στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία αυτοί οι εργαζόμενοι-επενδυτές αριθμούν δισεκατομμύρια και είναι οι επενδυτές αυτοί που παίρνουν στην οικονομία και σταδιακά στην πολιτική, την ιδεολογία, την κουλτούρα, κ.λπ., τη θέση του παλαιού «καπιταλιστή», φορέα του παραδοσιακού τύπου καπιταλισμού.

Οι εργαζόμενοι-επενδυτές: shareholders ή stockholders, συμμετέχουν με το πλεόνασμά τους στη δημιουργία «δεξαμενών κεφαλαίου», από τις οποίες αντλούν κράτη, επιχειρήσεις, ιδιώτες κ.ά. για να χρηματοδοτήσουν δραστηριότητες σε όλο τον κόσμο δημιουργώντας αυτήν την χωρίς προηγούμενο ανάπτυξη (growth) της παγκόσμιας οικονομίας που βιώνουμε τις τελευταίες τρεις δεκαετίες. Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται ένας νέος τύπος καπιταλισμού, ο οποίος στην επιστημονική βιβλιογραφία ονομάστηκε stockholder/shareholder capitalism ή agency capitalism. Σε αυτόν τον νέο τύπο υπό διαμόρφωση καπιταλισμού και σε ορισμένα από τα προβλήματα που τον συνοδεύουν θα αφιερωθεί το μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας.

Με φόντο τα παραπάνω θα καταθέσω κάποιες ιδέες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη γενικότερη συζήτηση για τα μέσα και τους τρόπους υπέρβασης της σημερινής κρίσης στην Ελλάδα.

¹ Καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας. Συγγραφέας του βιβλίου «Η επιστροφή της πολιτικής. Χρηματοπιστωτικός καπιταλισμός και ‘νέα’ Παγκοσμιοποίηση», Εκδόσεις Ποταμός, Αθήνα 2012.